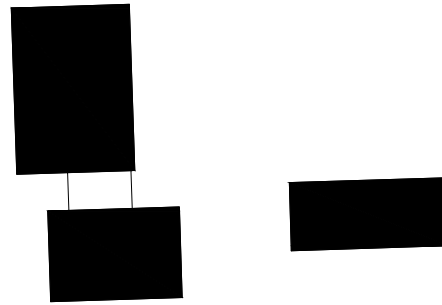

spomenik hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata u Dugoj Resi

idejno rješenje

Kompozicija spomenika temelji se na tri odvojena kamena pilona koji simboliziraju ugroženu cjelovitost Hrvatske. Njihova međusobna udaljenost stvara pukotine mogućeg raspada, dok ih sustav čeličnih niti ponovno povezuje u jedinstvenu kompoziciju. Niti predstavljaju hrvatske branitelje, odnosno snagu koja je na prostoru Duge Rese i karlovačkog pravca spriječila presijecanje Hrvatske.

Koncepcija spomenika temelji se na ideji ugrožene, ali očuvane cjelovitosti Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata. Tri kamena pilona simboliziraju tri prostorna segmenta hrvatskog teritorija koji su u ratnim okolnostima bili izloženi opasnosti presijecanja i međusobnog odvajanja. Njihova međusobna udaljenost stvara prostorne pukotine koje predstavljaju prijetnju raspada teritorijalne cjeline i gubitka povezanosti.

Piloni nisu postavljeni u jedinstvenu masu, već su razdvojeni i blago zakrenuti, čime se naglašava osjećaj napetosti, nestabilnosti i ugroženosti. Unatoč tome, sustav čeličnih niti povezuje ih u jedinstvenu kompoziciju. Te niti simboliziraju hrvatske branitelje - njihovu odlučnost, žrtvu i snagu kojom je očuvana povezanost države u najtežim trenucima Domovinskog rata. One nisu prikazane kao kruta konstrukcija, već kao dinamičan sustav sila koji istovremeno povezuje, pridržava i stabilizira cjelinu.

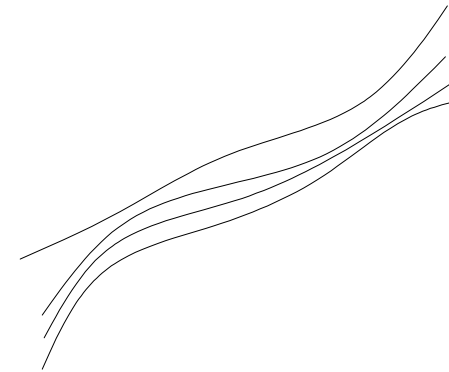
Prostor između pilona oblikovan je kao prolaz kroz koji se posjetitelj kreće. Na taj način spomenik nije samo predmet promatranja, već prostorno iskustvo. Kretanjem između razdvojenih elemenata posjetitelj prolazi kroz simboličan prostor nesigurnosti i prijetnje, dok ga pogled prema povezanim pilonima ponovno vraća ideji zajedništva, otpora i opstanka.

Posebna simbolička važnost pridana je prostoru Duge Rese i karlovačkog pravca, koji su tijekom Domovinskog rata predstavljali jednu od ključnih točaka obrane Hrvatske. Očuvanjem tog prostora spriječeno je teritorijalno presijecanje države. Upravo zato čelične niti postaju metafora obrambene linije koja nije dopustila prekid povezanosti hrvatskog teritorija.

Skulptura se stoga čita kao dijalog između težine i lakoće, između trajnog i promjenljivog, između kamena kao sjećanja i trave kao života koji neprestano prolazi kroz njega.

Krajobrazno uređenje dodatno naglašava ideju prožimanja prirode, memorije i prostora. Putanja kretanja vodi posjetitelja prema spomeniku kroz sekvencu otkrivanja pogleda, dok vodena ploha reflektira kamene elemente i simbolizira rijeku Mrežnicu kao trajni prirodni identitet Duge Rese. Vertikalna mrežasta struktura obrasla penjačicama stvara zelenu pozadinu spomenika, ublažava postojeće vizure te predstavlja proces zacjeljivanja prostora i vremena.

Spomenik tako ne predstavlja samo sjećanje na ratna događanja, već i trajnu poruku o povezanosti, zajedništvu i odgovornosti prema slobodi koja je obranjena zajedničkim naporom hrvatskih branitelja.

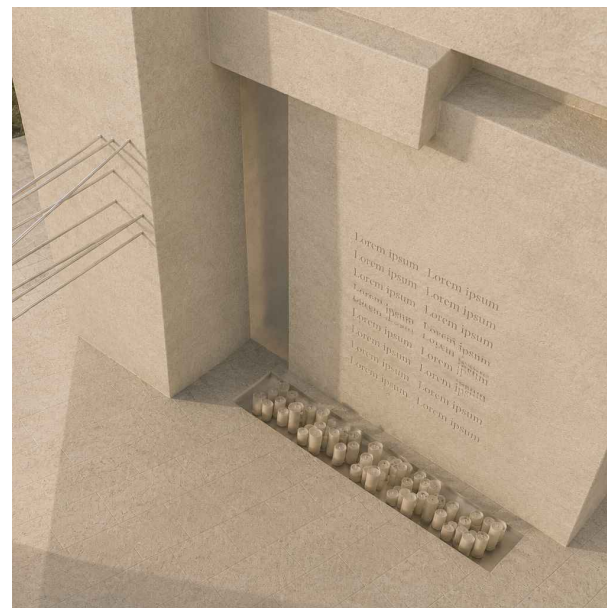
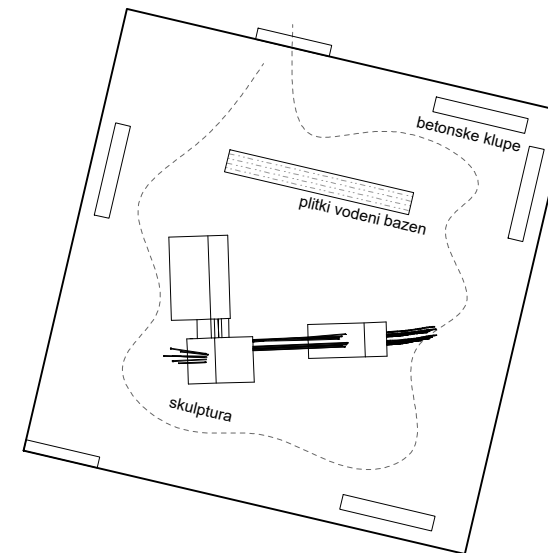

Parterno uređenje oblikovano je kao jednostavna, mirna i jasno definirana betonska ploha koja podcrtava monumentalnost skulpturalne kompozicije, bez vizualnog natjecanja s njom. Glavni hodni sloj izveden je od kamenih ploča srednjeg formata, ritmiziranih u pravilnom rasteru, čime se postiže osjećaj stabilnosti, reda i taktilne povezanosti s materijalnošću prostora.

Centralni plato oblikovan je kao blago zarotirani kvadrat dimenzija 12 × 12 m, čime se suptilno narušava stroga ortogonalnost okoliša i usmjerava percepcija prema središnjem memorijalnom elementu. Plato je izdignut iznad okolnog terena za dvije razine te se nalazi na koti +126,03 mnv, čime dobiva karakter izdvojenog, tihog i fokusiranog prostora memorije.

Na središnjem platou smještena je glavna skulpturalna kompozicija sastavljena od tri kamena pilona, oko kojih se slobodno organizira kružno kretanje posjetitelja. Njihova međusobna distanca i prostorna dislokacija stvaraju unutarnji prostor kompozicije koji postaje ključni memorijalni fokus. Upravo u tom unutarnjem polju između pilona formira se primarni memorijalni karakter: mjesto za paljenje i polaganje svijeća, zamišljeno kao tih, kontemplativan prostor neposrednog sudjelovanja posjetitelja.

Prostor između pilona postaje mjesto susreta, sjećanja i osobne interpretacije, dok kruženje oko kompozicije omogućuje postupno i višeslojno čitanje njezina značenja.

U središnjem licu velikog pilona nalazi se klesani tekstualni sloj sa mjestom za polaganje svijeća ispod. Tekstualni i narativni sloj nije strogo fiksiran, već je koncipiran kao otvorena mogućnost interpretacije.

Povijesne crtice, simbolički zapisi i fragmenti memorije mogu se slobodno i diskretno interpretirati na pojedinim ploham kamenih pilona. Na taj način skulptura ne funkcionira kao jedinstvena frontalna poruka, već kao višeslojni sustav čitanja koji se otkriva kretanjem i kruženjem oko kompozicije.

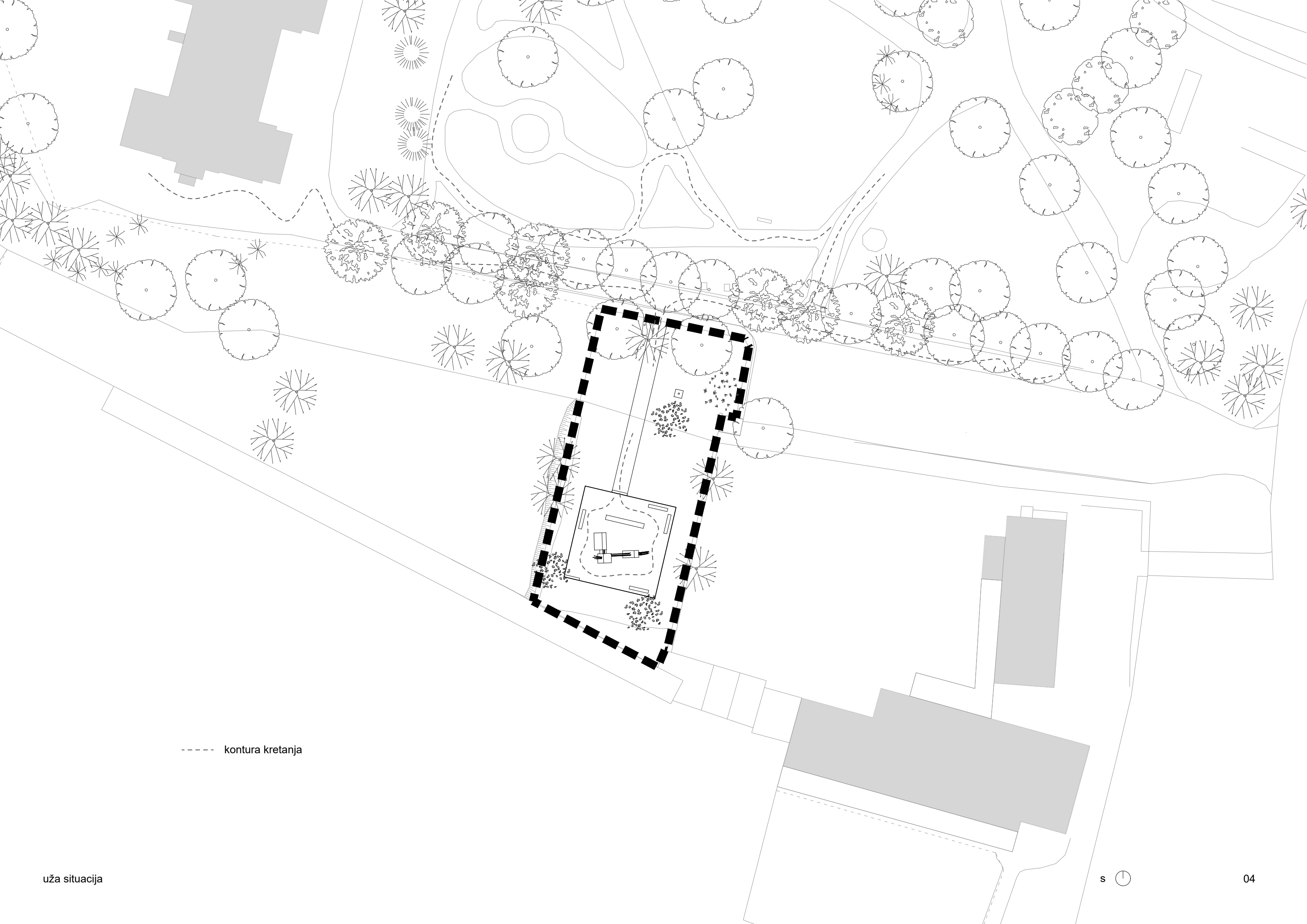
Ispred glavnog skulpturalnog polja nalazi se plitki vodeni element dimenzija 60 × 500 cm, dubine 40 cm. Voda je mirna i reflektirajuća, zamišljena kao horizontalna ploha koja multiplicira prisutnost kamena, čelika i neba, te unosi element tišine i kontemplacije u prostor.

Uz rubove glavnog platoa formirani su linearni pojasevi za sjedenje u obliku betonskih klupa integriranih u parter. Klupe su oblikovane kao produžetak arhitektonske plohe i blaga granica prema okolini, bez dodatnih elemenata ili dekoracije, čime se zadržava stroga i suzdržana estetska logika cjeline.

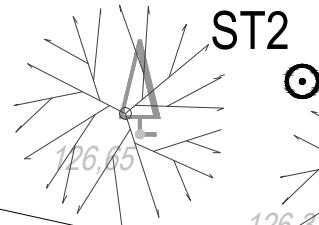
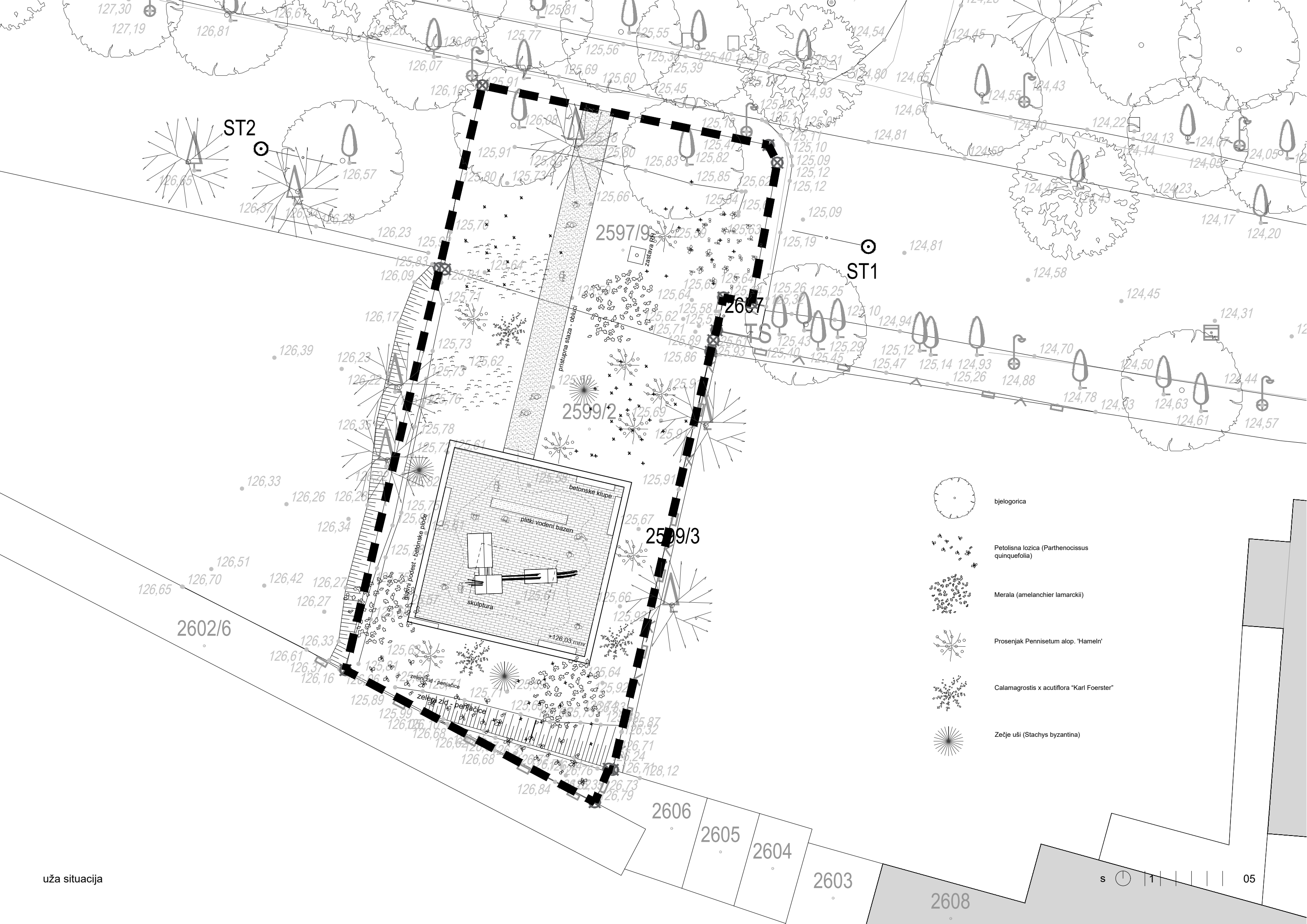
Pristup glavnom platou definiran je linearnom stazom od kamenih oblutaka, koja uvodi posjetitelja u prostor postupno, kroz promjenu teksture i zvuka hoda. Ova taktilna traka djeluje kao prijelazni element između prirodnog okoliša i kontroliranog memorijalnog platoa. Uz pristupnu stazu smješten je manji izdvojeni podest koji oblikuje ceremonijalno mjesto za zastavu Republike Hrvatske, državnog i svečanog obilježavanja unutar memorijalnog prostora.

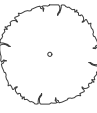

Rasvjetna tijela su predviđena kao blaga podna rasvjeta koja će naglašavati pilone i pristupnu stazu.

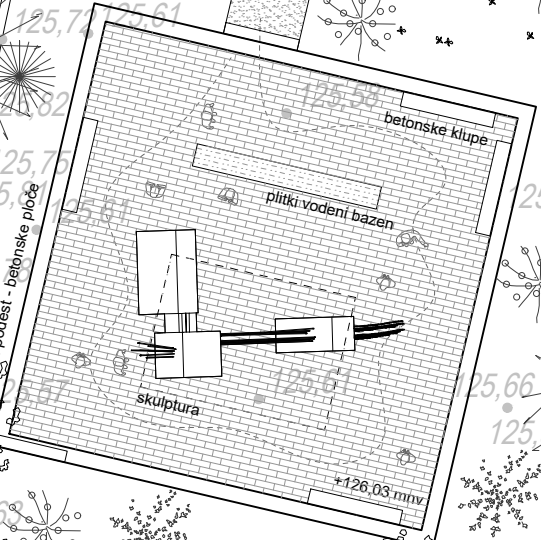

----- kontura kretanja

- bjelogorica
- Petolisna lozica (*Parthenocissus quinquefolia*)
- Merala (*amelanchier lamarckii*)
- Prosenjak *Pennisetum atop. 'Hameln'*
- *Calamagrostis x acutiflora 'Karl Foerster'*
- Zečje uši (*Stachys byzantina*)

uža situacija

Petolisna lozica (*Parthenocissus quinquefolia*)

Pozadinski zid obuhvata prekriven je penjačicom *Parthenocissus quinquefolia* koja formira kontinuiranu, ali nenametljivu zelenu površinu. Njeno lišće tijekom godine mijenja karakter od svježje zelene do intenzivnih crvenih tonova u jesen čime zid dobiva sezonsku dubinu bez gubitka prozračnosti strukture.

Zečje uši (*Stachys byzantina*)

Nisko zelenilo oblikovano je vrstom *Stachys byzantina* koja svojom srebrnasto-sivom bojom i baršunastom teksturom unosi taktilnu mekoću u prostor. Zbog niskog rasta i smirene koloristike djeluje kao neutralna podloga koja ublažava prijelaze između betona i prirodnog tla.

Prosenjak *Pennisetum alop. 'Hameln'*

Pennisetum alopecuroides 'Hameln' je niska do srednje visoka ukrasna trava koja unosi mekoću i sezonsku dinamiku u vegetacijsku kompoziciju. Svojim lagano povijenim listovima i kompaktnim habitusom stvara dojam prirodnog, gotovo fluidnog pokriva koji se suptilno mijenja kroz godinu.

Merala (*amelanchier lamarckii*)

Srednji sloj vegetacije čini *Amelanchier lamarckii* višestablaš lagane i prozračne krošnje. Tijekom godine donosi suptilne sezonske promjene od nježnog proljetnog cvata do toplih jesenskih tonova pritom zadržavajući transparentnost kroz koju se uvijek održava vizualni kontakt sa skulpturom.

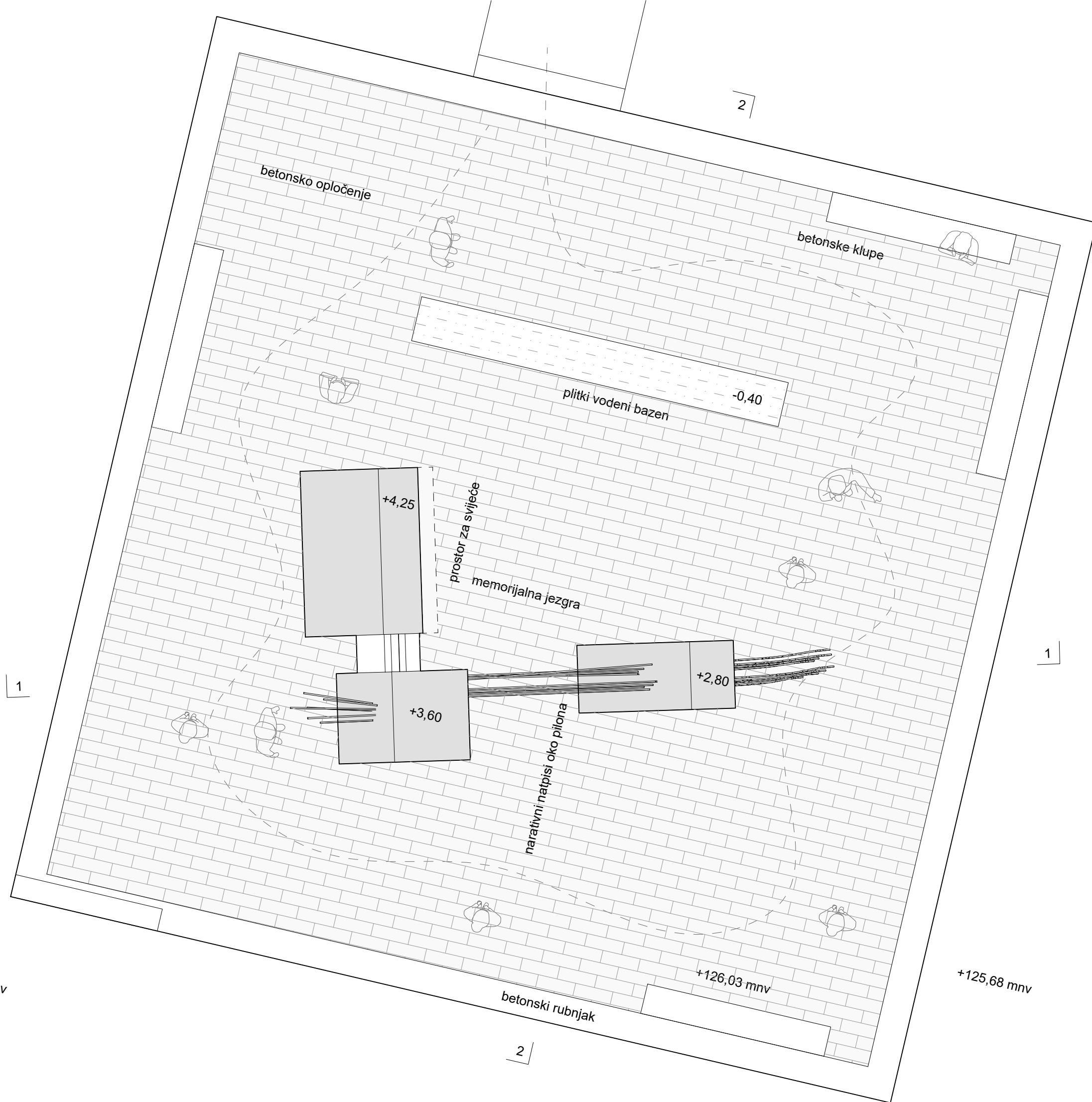

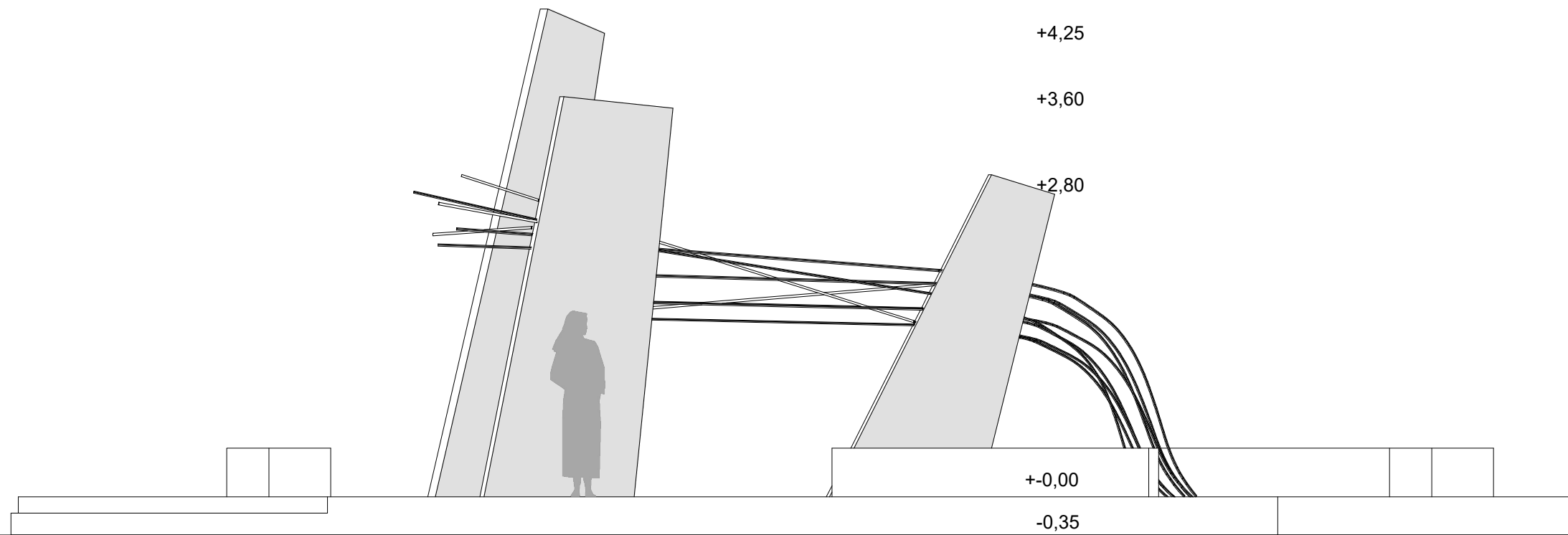
Calamagrostis x acutiflora 'Karl Foerster'

Ritam i vertikalnu strukturu prostora definira ukrasna trava *Calamagrostis x acutiflora 'Karl Foerster'* koja unosi dinamičnost kroz lagano kretanje na vjetru. Njena uspravna, ali prozračna forma stvara suptilne vertikale koje naglašavaju ritam kretanja kroz prostor bez zatvaranja vizura.

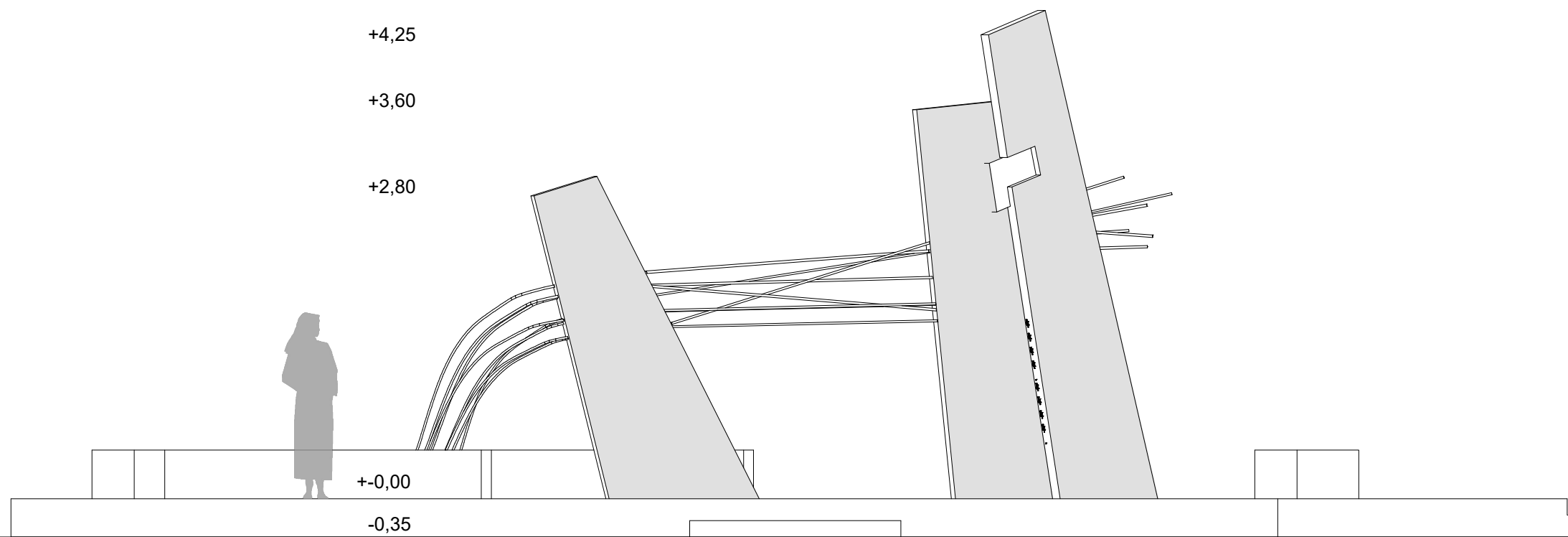
Vegetacijski koncept oblikovan je kao suzdržana i prozračna kompozicija niskog i srednjeg zelenila koja ne konkurira skulpturalnoj cjelini, već je prati kao tih pozadinski sloj. Biljne vrste odabrane su prema kriterijima jednostavnog održavanja, sezonske promjenjivosti i lagane, transparentne strukture koja omogućuje neometanu vizualnu povezanost s glavnim memorijalnim elementom.

Cjelokupna vegetacijska kompozicija temelji se na načelu slojevitosti i transparentije pri čemu se nisko i srednje zelenilo međusobno nadopunjuju u stvaranju mirne, nenametljive pozadine. Vegetacija ne zaklanja skulpturu već je uokviruje i podržava naglašavajući njezinu prisutnost kroz kontrast materijalnosti tekstone i sezonske promjene.

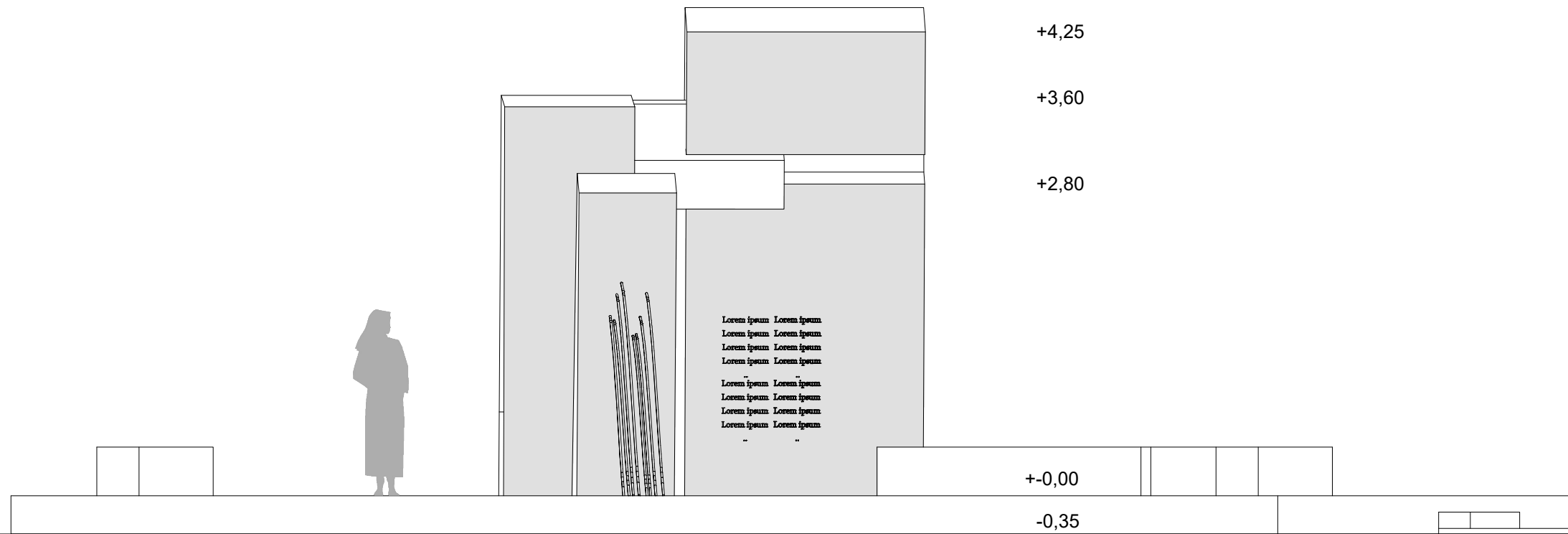

pogled sjever

pogled sjever

pogled sjever

pogled sjever

